

**ҚИСКА
САТРАЛДАРДА
ЎҚИНГ!**

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2 май куни хомашё ресурсларини чуқур қайта ишлаш, экспортбоп маҳсулотларни кўпайтириш масалаларига бағишланган йиғилиш ўтказди.

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

ЖАМИЯТ

№ 17 (653)
2019 йил
3 май,
Жума

Ижтимоий-сиёсий газета 2006 йил 31 августдан чоп этила бошлаган www.jamiyatgzt.uz jamiyat@umail.uz

Ўзбекистон Республикаси

Президентининг

қарори

Муборак рамазон ойини муносиб тарзда ўтказиш тўғрисида

Тобора ривожланиб, чирой очиб бораётган жонажон Ватанимизда миллий ва диний қадриятларимизга бўлган ҳурмат ва эътиборни янада мустаҳкамлаш; эл-юртимиз учун азалдан эзгулик, саховат, меҳр-мурувват рамзи бўлиб келаётган муборак Рамазон ойини муносиб ўтказиш, ушбу ойда ислом динининг тинчлик, бағрикенглик, шукроналик каби олийжаноб гоёлари ҳамда инсонпарварлик моҳиятини кенг тарғиб қилиш мақсадида:

1. 2019 йил муборак Рамазон ойининг бошланиши 6 май кунига тўғри келиши ҳақидаги Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг ахбороти маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини қўллаб-қувватлаш «Нуруний» жамғармаси, Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Республика кенгаши ва бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда Рамазон ойини миллий анъана ва қадриятларимиз руҳида ҳар томонлама муносиб ўтказиш билан боғлиқ чора-тадбирларни амалга оширсин. Бунда:

жойларда Рамазон ойининг мазмун-моҳиятида мужассам бўлган инсонийлик, маънавий поклик, шукроналик фазилатларини эъозлаш, ҳозирги тинч ва фаровон ҳаётимизнинг қадрига етиш, одамларни бир-бирига-яхшилик қилиш, аҳил ва ҳамжихат бўлиб яшашга даъват этадиган ҳамда улғайиб келаётган ёш авлодни она Ватанга садоқат, миллий ва диний қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялашга хизмат қиладиган маърифий тадбирлар ва тарғибот ишларини ташкил этишга;

мурувват, аҳиллик ва ҳамжихатликни улдуловчи ушбу фазилатли ойда эҳтиёжманд ва ёрдамга муҳтож оилаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, маҳаллаларда меҳр-оқибат ва ўзаро ҳурмат муҳитини мустаҳкамлаш, буюк алломалар, азиз-авлиёларимизнинг зиёратгоҳларини, қабристонларни ободонлаштиришга қаратилган тадбирларни янада кучайтиришга алоҳида аҳамият берилсин.

3. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Рамазон ойини ўтказиш билан боғлиқ тадбирларни кенг ёритиш тавсия этилсин.

4. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2019 йил 1 май

АБИТУРИЕНТЛАР БИЛИШИ ШАРТ! 4-с.

2019/2020 ЎҚУВ ЙИЛИДАН БОШЛАБ ЎЗ-БЕКИСТОН ДАВЛАТ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУ-АССАСАЛАРИ БАКАЛАВРИАТИГА ЎҚИШ-ГА КИРИШ УЧУН АБИТУРИЕНТЛАР ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИ МАРКАЗЛАРИ ЁКИ МУ.GOV.UZ ПОРТАЛИ ОРҚАЛИ МУРОЖААТ ҚИЛИШ ИМКО-НИГА ЭГА.

Уйга қайтгач, уйландим, фарзандли бўлдим. Яратган эгам менга 7 нафар ўғил ато этди. Худога шукр, болаларим, невра-чевараларим ардоғида шундай тинч-осойишта замонда умргузаронлик қиляпман.

**«ЎҚЛАР
ЗАРБИДАН
ЎЛИМИМГА ҲАМ
РОЗИ
БЎЛГАНМАН»**

2-с.

Кимнинг ҳақини еяпмиз?!

Яқинда қиз узатган қариндошимиз бир тоғора қовурдоқ учун олти юз минг сўм сарфлаганини айтди.

5-с.

«Ўқлар зарбидан ўлимимга ҳам рози бўлганман»

**Ёшлик орзулари, қалбга яширинган хислар, яқинла-
ринг меҳрига ташна дамлар, бир сониядан сўнг тирик
қолишнинг ўзи даргумон бўлган суронли уруш йиллари,
қонга беланган қўллар, қадрдондек бўлиб қолган инсо-
нинг ўз қўлингга жон бериши, кўрсатилган қаҳрамонлик-
лар... Эҳ, у йиллар, йиллар! Одамни эслагиси ҳам келмайди.
Аммо юракдаги алам, изтироб, армон ва хотиралар тинч
қўймайди-да.**

1943 йилда қишлоғимиздан 6 киши Иккинчи жаҳон урушига юбориладиган бўлди. Негадир қолган шерикларимни орта қайтариб юборишди. Фақатгина мен Харьков учун жангга кирдим. У жуда даҳшатли жанг эди. Тасаввур қилинг, одамлар гўё тутлек тўқиларди. Бу кунларни биз кўрдик, бошқа ҳеч ким кўрмасин. Урушнинг фожиали манзараси ҳамон кўз ўнгимдан кетмайди. Бир ёқда ярадорлар, бир ёқда ўлиқлар, олдимизда эса ҳаёт-мамот масаласи. Худди кинодек эди. Гоҳида бу воқеалар тушимда бўлаётгандек туюларди. Минг афсусли, бу туш эмасди. Жангга киришдан аввал тинмай дуо қилардим. Калима қайтариб, олдинга ташланардим. Тезроқ мана шу кунлар ўтиб, тинч, фаровон ва осуда дамлар келишини чин дилдан истардим...

Шу кетишда Харьковни қўлга киритдик. 1944 йилнинг охирида ўнг қўлимдан яраланиб, ҳарбий госпиталга жўнатилдим... Мени уйга қайтаришса керак, деб ўйлагандим. Бироқ соғайишим

билан яна жанг майдонига юборишди. Кейинчалик оғимдан икки марта ўқ едим. У оғриқлар азобини тасаввур этиш қийин. Бундай ҳолда одам ўлимига ҳам рози бўлиб кетаркан. Аммо Ватан олдидаги муқаддас бурч тушунчаси ҳар қандай инсонни олға интилишга, ўзида илоҳий куч топишга ундаркан.

Уруш давом этарди. Эльба бўйида Америка солдатлари билан биргаликда немисларга қарши шиддатли жангни давом эттирдик. Германияга қадар бордик. Берлинга кирдик. Шиддатли, аёвсиз жанглари бошдан ўтказиб, душманларни енгдик. 1945 йил 8 майда уруш тугади...

Уйга қайтгач, уйландим, фарзандли бўлдим. Яратган эгам менга 7 нафар ўғил ато этди. Худого шукр, болаларим, нева-чевараларим ардоғида шундай тинч-осойишта замонда умргузаронлик қиляпман.

Ҳар тонг кўзимни очибок; Оллоҳим, мана шундай фаровон кунлар нашидасига етказганинг, кўрсатганинг учун

ўзингга беҳисоб шукр, дейман. Дунёда тинчликдан-да улуг, мукаррам тушунча йўқ. Бунинг қадрига етишимиз ҳам фарз, ҳам қарз. Урушда қанча-қанча навниҳол йигитлар ўлиб кетди. Ортидан бўзлаган ота-онаси, яқинлари, норасида фарзандлари армонда қолди. Шукрки, бугунги дориламон кунлар шуқуҳи, файзини ҳис этиб яшаш бахтидан бенасиб қолмадим. Айниқса, бизга берилган эътибор ва гамхўрликдан бошим кўкка етди. Ҳар байрамда мени қутлаш учун келадиган яқинларим, таниш-билишларимнинг кети узишмайди.

Президентимизнинг «Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида»ги фармони билан қабул қилингани, унга кўра, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронларга 7 миллион 500 минг сўм миқдорда пул мукофоти белгилангани ҳам уруш фахрийларига кўрсатилаётган эътибордан дарак. Яна

мени қувонтирган хушxabар шу бўлдики, Иккинчи жаҳон урушига Ўзбекистондан кетиб, галабага ўзининг беқиёс ҳиссасини қўшган ва уруш қаҳрамони бўлган фахрийлар номларини абадийлаштириш мақсадида ўзлари туғилиб ўстан кўчаларга уларнинг номлари берилди. Бундан ортиқ ҳурмат, эъзоз,

эҳтиром бўлмаса керак. Бунинг учун Президентимизга, бизга ҳурмат кўрсатётган халқимизга минг раҳмат.

**Уруш ва меҳнат фахрийси
Асрор ИСТАМОВдан
Нигина РАҲМАТОВА ёзиб олди.**

Йиллар армони

**Уруш... Бу сўзни шунчаки айтиш ёки тинглаш мумкин эмас.
Чунки бу сўз замирида хонавайрон бўлган шаҳару қишлоқлар,
издан чиққан оғир ҳаёт, минг-минглаб шахид кетган ўқ-
там йигитлар, меҳрга ташналик, жабру-ситам, айрилиқ бор. Ота-
сидан, вафоли ёридан, дилбандидан айрилиб, бир умрга кўнгли
кемтик яшаётган умрлар бор.**

Болалигим Иккинчи жаҳон уруши йилларига тўғри келади. Онамни умуман эслолмайман. Мен икки ёшга тулганимда улар оғир хасталикдан вафот этган экан. Отам далада тракторчи бўлган. Оладиган ойлигига рўзгоримиз тўлмасди. Даврнинг қийинчиликлари ёшу қарини бирдек ишлашга ҳукм этарди. Мен саккиз ёшли опамнинг ортидан эргашиб юраварлардим. У эса худди катталардек тиним билмай ишларди. Бола эканман-да, қорним очса, опамга «овқат топиб берасан» дея жанжал қилардим. Иложсиз, оз бўлса-да, бирор егулик топишга ҳаракат қиларди.

Кўчада бирор аскарни кўриб қолгудек бўлсақ, нўзапоялар оралаб, ўзимизга бошпана излаб югурардик. Гўё, аскарлар бизни ҳам урушга олиб кетиб қолалдигандек. Анчагача улардан қўриқиб, яшириниб ўтирардик. Бизда эркинлик, озодлик йўқ эди. Ҳамма бир-бирдан гўмон қиларди. Уруш, ҳаттоки, одамлар орасидаги ўзаро инсон, меҳр-оқибатга ҳам раҳна солганди. Ҳамма ўзи билан ўзи овора. Яшаш учун курашарди...

Уруш мени онамдан айирди. Ҳатто, меҳрибонимнинг юзини ҳам эслолмай-

ман. Она меҳрига зор бўлиб, отам ва опамнинг қўлида қолдим. Отам бошқа оила қурганидан сўнг ягона суянчиғим, дардақшим ёлғиз опам бўлди. Эсимни таниб улгурмасимданок тақдирнинг аччиқ азоблари билан тўқнашдим. Болаларча шўхлиқлар қилолмадим. Кўча чангитиб ўйнолмадим. Она алласи нелигин билмадим. Эркалик қилиб, бағрига бош қўёлмадим. Ниҳоятсиз армонлар, алам-у изтироблар исканжасида улгайдим.

Орадан йиллар ўтиб, елкамизга фаровонлик офтоби теги. Одамларнинг яшаш тарзи, турмуши ўнганди. Фикрини, сўзини эркин айта оладиган, тўқин-сочин ва осуда кунлар келди. Халқимиз мустақилликнинг тафтини ҳис этди. Ҳозир 80 ёшданман. Фарзандларим, нева-эвараларим ардоғидаман. Яқинда опам билан Умра зиёратига ҳам бориб келдик. Шукрки, кексалик гапгини мана шундай бахтли ўтказяпман. Илоҳим, юртимиз тинчилигига асло кўз тегмасин!

**Тургунжон ЮСУПОВ,
Фаргона вилояти Бувайда тумани**

Ишончни оқлаган шогирд

Ғурур

Устоз учун шогирдларининг муваффақиятини кўришдан-да қимматлироқ бахт бўлмаса керак. Айниқса, илм-у ҳунар ўтгатганларнинг давраларда «Устоз, саломатмисиз», дея кучоқ очса, бағринг дунё сиққудек улканлашадди, фахр қўнглингни шод этади. Фаолиятим давомида санаб адоғига етиб бўлмас шогирдга бош бўлдим. Аммо улар орасида Давлатжоннинг ўрни бошқа, унга меҳрим бўлакча.

Давлатжоннинг отаси Маҳмуджон Полвонов (Аллоҳ раҳматига олган бўлсин) собиқ иттифоқ даврида Молдавияда хизмат қилган. Тақдир тақазоси билан у ўша юрtda молдован қизи Эленора билан танишади. Маҳмуджон ака Эленорани Ўзбекистонга олиб келади ва унга уйланади. Улар бахтли ҳаёт кечирди. Олти нафар фарзандни тарбиялаб, вояга етказди. Давлатжон уларнинг кенжаси.

Эленора опа илмга ташна, зиёли аёл. Шу боис бўлса керак, қишлоқдаги ёшу қари у билан сирдош. Ҳар қандай муаммоли вазиятларда маслаҳат, кўмак олиш учун унинг хузурига ошмақдиганлар се-роб. Давлатжоннинг орзу-мақсадига жон-жаҳди билан эришишлик хислати унга онасидан ўтганига ҳеч шубҳа йўқ.

Мен Давлатжонни илк марта туманимиздаги ўғил болалар лицей-интернатига ўқишга кириш учун махсус танловдан ўтаётган ўқувчилар қаторида кўрдим. Ўшанда у тенгдошларидан ажралиб тургани эсимда. Кўзида ўзгача

шижоатни кўрганман. Лицей-интернат ўқувчилари ўзлари танлаган йўналишларда чуқурроқ билим олиш учун кўшимча дарслар ўқиб, бошқа фанларга нисбатан камроқ эътибор беришарди. Аммо Давлатжон барча фанни бирдай яхши ўзлаштиришга тиришарди.

Давлатжон болалигидан адабиётга меҳр қўйди. Кейинчалик бу қизиқиш уни шеърят бўстони томон етаклади. 2010 йилда унинг «Жўнатилмаган мактублар» номли илк шеърини тўплами нашрдан чиқди. Ўзбекистон Миллий университетининг журналистика факультетида ўқиб юрган кезларидаёқ у Бодлоднинг фахрига айланганди. Унинг танқидий-тахлилий мақолалари юрт тараққиёти, халқ фаровонлиги, одамларнинг яхши яшашини учун хизмат қилмоқда. Биргина «Ўзбекистон матбуоти» журналида эълон қилинган «Юмшоқ ҳ ва қаттиқ х ёки Ўзбекистон матбуотида кимлар ишлайди?» сарлавҳали мақола-сида ОАВда грамматик хатоларга йўл қўйилаётганини нишонча олингани бунинг яққол исботидир.

Д.Полвонов мана 4 йилдирки, «Боддо ҳаёти» газетасининг бош муҳаррири вазифасида фаолият олиб бормоқда. Чинакам меҳнат кун келиб, албатта, ўз мевасини беради, деганларидек Давлатжоннинг журналистика соҳасидаги меҳнати бесамар кетмади. У 2016 йилда «Олтин қалам» миллий мукофотига муносиб деб топилди.

Умрни бежиз оқар сувга қиёслашмайди. Ҳаётнинг ҳар бир дақиқасини мазмунли ўтказиш ёки уни беҳуда сарфлаш ҳар кимнинг ўз қўлида. Бир ўқитувчи сифатида шунга амин бўлдимки, эзгу мақсад сари интилган одамнинг ҳар кунини файзли, келажаги ёруғ бўлади.

**Тўлқинжон КАРИМОВ,
Ўзбекистон халқ ўқитувчиси,
«Дўстлик» ордени соҳибиди**

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жойларда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари, йирик лойиҳалар билан танишиш, аҳоли билан мулоқот қилиш мақсадида 30 апрель – 1 май кунлари Сурхондарё вилоятида бўлди.

«НУРЛИ ҲАЁТ» ДА «СЎЛГАН» «ҒУНЧА»

Боғот туманидаги Найман қишлоғининг «Нурли ҳаёт» маҳалласи аҳолисидан муурожаат бўлди. Унда мактабгача таълим муассасаси абгор аҳволдагилиги қатор суратлари билан кўрсатилган эди. Болалар боғчасини кўриб, афсус чекишингиз, «ҳали ҳам шундай хароб аҳволдаги бинолар бор экан-а», дейишингиз аниқ.

2011 йилга келиб, фаолиятини батамом тугатган.

Орадан саккиз қовун пишиғи ўтди. Бу пайтда тизим ўзгарди, секторлар ташкил этилди. Аммо боғчани «ана қураминиз, мана қураминиз»дан нарига ўтилмади. Агар ҳафсала ва эътибор қаратилганда, шу пайтгача шундоқ турармиди? Аҳоли ҳам тинч ўтирмади. Ёза-ёз қилишди.

Телевиденидан бутун республикага намойиш этилди-ямки, фойдаси бўлмади.

Ўзини боғча қоровули деб таништирган Шавкат Сўпиевнинг гапларига бир қулоқ тутайлик:

— Яқинда ҳокимликдан келиб кетишди. Боғчани 2020 йилда қуриб, фойдаланишга топширамиз дейишяпти.

— Боғчанинг қўриқлайдиган ҳеч нимаси қолмабду-ку, — деймиз қоровулга.

— Агар қараб турмаганимда шу тўрт деворини ҳам кўришингиз амримаҳол эди, ака.

Боғчанинг деворлари нурай бошлаган. Атрофида шу маҳаллалик болажонлар копток ўйнаб юрибди. Отабоболаримиз «эски кесакдан худо сақласин» деб бежиз айтмаган. Зўра турган бинонинг бирон бир паҳсаси йиқилгудек бўлса борми?..

Болалар боғчасини суратга олиб юрганимизни кўрганлар дарҳол «Нурли ҳаёт» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Тоҳир Матёқубов ва боғчанинг мудираси Фароғат Эгамоваларга сим қоқди. Бир зум ўтиб, улар етиб келди.

— Боғчамизни келиб кўрмаган қолмади ҳисоб, — деди Тоҳир Матёқубов. — Сектор раҳбарлари ҳам, туман ҳоқими ҳам... Улар боғчани шу йилнинг сентябрь ойига янгидан ишга туширамиз дейишмоқда.

Нега саккиз йилдан бери янгидан қуришмади, деган саволимиз эса жавобсиз қолди. Бунга, албатта, мутасаддилар ойдинлик киритали.

— Болалар боғчаси қурилиб, ишга тушгунча уй боғчаси очдим, — дейди Фароғат Эгамова. — Ҳарна, одамларга ёрдам. Агар ушбу муассаса ишга тушса, яна 100 нафарга яқин болани ўз бағрига олади ва йигирмага яқин иш ўрни очилади.

Ҳозирда маҳаллада 300 нафар боғча ёшидаги бола бор. Шунинг 100 нафарга яқини қўшни маҳаллалардаги боғчаларга ва хусусий мактабгача таълим муассасаларига қатнайди. 200 нафар бола учун боғча зарур. Маҳалладаги ота-оналар ҳам болалар боғчасига қурилишини интизорлик билан қўтиб турибди. Одамлар «Бизнинг ҳам невараларимиз болалар боғчасига борса, боғча кўрган бола эртага мактабда қийналмасди», деган орзуда.

Маҳалладаги бошқа муаммолар...

Худудда «зангори олов» муаммоси ҳам бор. Боғча масаласида борган бўлсак-да, аҳолининг бу муаммосидан ҳам кўз юмолмадик.

— Атрофимиздаги барча маҳаллада бор газ бизда йўқ. 2013 йилда қирқилгандан сўнг газдан умуман мосуво бўлдик, — дейди Шавкат Сўпиев. — Суюлтирилган газни бўлса, ўз вақтида беришмаяпти.

Ҳайтовур, маҳаллада тоза ичимлик суви бор экан. Ҳатто, мана шу хароба боғчага ҳам водопровод тортилган.

«Нурли ҳаёт» номига яраша бўлиб, ҳамма муаммолар ўз ечимини топса, янги боғчаларда болажонларнинг шодон қийқириғи эшитилиб турса, газ дегани ҳамма қатори буларга ҳам берилса, нур устига нур бўларди. Мутасаддилардан бу масалаларга ҳам алоҳида эътибор қаратишини қўтиб қоламиз.

Болтабой МАТҚУРБОНОВ,
журналист

Уша болалар боғчасини топиб бордик. Тутлай тўкилиб, «саломатлигини» йўқотиб, худди «Болам, қаригач, аҳолинг шуда энди, ҳеч кимга керагинг бўлмай қолар экан», деб тургандек гўё.

Шу ерлик аҳолининг таъкидлашича, боғча биноси ўтган асрнинг 56-57 йилларида қурилган. Бир пайтлар мактаб бўлган. Кейинчалик болалар боғчасига айлантирилган. Шундан сўнг «Ғунча» деб номланувчи мазкур 7-сонли боғча маҳалланинг 90-100 нафар боласини ўз бағрида тарбиялаган ва

Ўрганамиз — ўргатамиз

Вазирлар Маҳкамасининг «Мактабгача таълим тизимини янада рағбатлантириш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Оилавий нодавлат мактабгача таълим муассасаларини ташкил этиш тўғрисида»ги қарорлари ижросини таъминлаш борасидаги ҳаракатлар чекка-чекка ҳудудларда ҳам боғчаларнинг янада кўпайишига, мавжудларида эса кичиклотлар учун шарт-шароитларни замонавий талабларга мос равишда яхшилашга, янгилашга хизмат қилмоқда.

Хусусан, Самарқанд туманидаги мактабгача таълим муассасаларида ҳам кичиклотларнинг замонавий таълим олиши, миллий қадрият ва анъаналаримиз руҳида тарбияланиши учун барча шароитлар пухтаёй.

Айни пайтда тумандаги 35 та мактаб-

гача таълим муассасаларида 5333 нафар бола тарбияланмоқда. 33 та қисқа муддатли гуруҳга 850 нафар, 166 та доимий гуруҳга эса 4483 нафар тарбияланувчи қамраб олинган. Бундан икки йил аввал туманимизда мактабгача таълим муассасаларига жалб этилган болажонлар

16 фойзни ташкил этарди. Шу кунларда 27 фойздан ошди. Бунда яратилаётган замонавий шарт-шароитнинг ҳиссаси беқиёс.

Ҳар бир соҳанинг ривожини учун ўзаро ҳамкорлик, албатта, муҳим. Бу борала мактабгача таълим тизимида ҳам янги қадамлар қўйилаётган. Хусусан, ўтган йили тумандаги 24-сонли мактабгача таълим муассасасида Жанубий

Жараён

Кореянинг ДОНГУК университети профессор-ўқитувчилари иштирокида «Замонавий таълим ва бошқарув» мавзусида семинар ташкил этилди. Бу чин маънода халқаро ҳамкорликнинг янги босқичини бошлаб берди. Унда ҳамкасбларимиз Жанубий Кореялик мутахассислардан улардаги мактабгача таълим тизимида олиб борилаётган ишлар, машғулотларнинг бориши, педагог кадрларнинг салоҳияти ҳақида бирмунча маълумот эди. Яқинда бизнинг вакилларимиз ҳам Жанубий Кореяда бўлиб, таълим-тарбиянинг инновацион усуллари борасидаги тажрибаларини янада бойитиб келди. Бугун туманимиздаги боғчаларда мана шу тажрибанинг илғор ютуқлари амалиётга тағбиқ этилмоқда.

Дилфуза АЗИЗОВА,
Самарқанд тумани мактабгача таълим бўлими муdiri

«Ўзбекино» миллий агентлиги ташаббуси билан Ўзбекистон Миллий банкининг молиявий кўмагида Ўзбекистонга дастлабки инновацион кўчма кинобилди олиб келинди.

✓ Ўқишга кирмоқчи бўлсангиз...

Вазирлар Мақамасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш, талабалар ўқишини кўчириш, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисидаги низомиларни тасдиқлаш тўғрисидаги қарорига бир қатор ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Масалан, эндиликда ОТМ-ларга ҳужжат топширишда 086-У-шакл

рият таълим йўналишларига мувофиқ келувчи 3 та фандан тўпланиши керак бўлган максимал 189 балдан, ҳар бир фаннинг ўрнига қараб унинг учун ажратилган энг кўп баллнинг 0 дан 100 фоизгача бўлган оралиқда баҳоланади. Натижалар имтиҳондан кейин 1-3 кунда таълим муассасасининг расмий сайтида эълон қилинади.

Магистратура таълим босқичида ҳам жиддий ўзгаришлар бор. Хусусан, магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий-педагогик ишларга қобилияти ҳамда қизиқишини аниқлаш мақсадида танланган мутахассисликка мос саволлар асосида суҳбат, Информатика ва ахборот технологиялари, Ўзбекистонда демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти фанлари бўйича синовлар бекор қилинди.

Магистратурага ҳужжат топширганларнинг TOEFL бўйича камида 72 ёки IELTS бўйича камида 5,5 бали бўлганида улар чет тилидан кириш синовида иштирок этмайди. Илгари бу натижалар TOEFL бўйича камида 58 ва IELTS бўйича камида 5 бали бўлиши керак эди.

Ўқишини баҳорги семестрга қайта тиклаш бўйича ариза топшириш ҳар йили 15 январдан 25 январгача давом этади. Аввал 20 декабрдан кейинги йилнинг 20 январига қадар эди.

бўйича тиббий маълумотнома талаб қилинмайди.

Турк тилини чет тили сифатида ўқиган абитуриентлар ҳам мазкур тилдан кўп бали баҳо тизими бўйича имтиҳон топширади.

Сиртқи таълимга ҳужжатлар 1 июлдан 30 июлгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари эса 16 августдан 25 августгача камида 3 та фандан ўтказилади. Ёзма имтиҳонлар шифрланган ҳолда текширилади. Имтиҳонлар бакалав-

✓ Ўзбекистоннинг ижобий имижига учун

Бу йил куз фаслида пойтахтимиз-Буда халқаро инвестиция форуми ўтказилади. Президентимизнинг «Республика иқтисодиётига тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш механизмларини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан шундай белгиланди.

Қарорга кўра, икки ой муддатда маркетингнинг энг янги технологияларидан фойдаланиш, мамлакатнинг

ягона интеграциялашган брендини яратиш ва илгари суриш ҳамда стратегик коммуникациялар бўйича халқаро маслаҳатчиларни жалб қилиш орқали халқаро бизнес аренада Ўзбекистоннинг ижобий имижини илгари суриш бўйича «Invest in Uzbekistan» – ягона, мувофиқлаштирилган ахборот кампанияси ишлаб чиқилади. Бу вазифани Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги хузуридаги Хорижий инвестицияларни жалб этиш агентлиги амалда оштиради.

✓ Абитуриентлар билиши шарт!

Давлат хизматлари агентлиги абитуриентларга энг муҳим янгиликлар ҳақида маълум қилди. Унга кўра: 2019/2020 ўқув йилидан бошлаб Ўзбекистон давлат олий таълим муассасалари бакалавриатига ўқишга кириш учун абитуриентлар Давлат хизматлари марказлари ёки tu.gov.uz портали орқали мурожаат қилиш имконига эга.

Хорижий, хусусий ҳамда ҳарбий олий таълим муассасаларига, олий таълим муассасаларининг магистратурасига ҳамда олий таълим муассасала-

ойининг охирига қадар топишириш имконига эга.

Давлат хизматлари марказига қуйидаги ҳужжатларнинг асл нусхаси тақдим этилади:

- фуқаролик паспорти (мавжуд бўлмаса ички ишлар бўлими томонидан берилган 09-шакл бўйича жисмоний шахснинг шахсий идентификацион рақамини кўрсатган ҳолда маълумотнома);

- паспорт ёшига етмаганлар учун туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома;

- умумий ўрта таълим (11-синф негизда) ёки ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасасини тугатганлиги ҳақидаги ҳужжат (илоvasи билан);

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳамда Вазирлар Мақамасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларида белгиланган тартибда имтиёзга эга бўлган абитуриентлар имтиёз ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат.

Абитуриент бир вақтнинг ўзига ўқитишнинг бир шакли доирасида учтагача олий таълим муассасаси (таълим йўналишлари)ни танлаши мумкин. Бир неча олий таълим муассасаси (таълим йўналишлари)ни танлашда имтиҳон топшириладиган фанлар мажмуаси ва кетма-кетлиги мос бўлиши шарт.

Абитуриент имтиҳон натижаларига кўра олий таълим муассасасига қабул қилинган тақдирда Вазирлар Мақамасининг 2017 йил 20 июндаги қарори билан тасдиқланган низомида кўрсатилган ҳужжатларнинг асл нусхаларини тегишли олий таълим муассасаларига ўқув йили бошлангунга қалар тақдим этади.

ри махсус сиртқи таълим шаклларига ўқишга кириш учун абитуриентлар, шунингдек, хорижий фуқаролар бевосита Олий таълим муассасаси ўзига ҳужжат топширади.

Абитуриентлар уларнинг доимий (вақтинча) рўйхатда турган жойидан қатъий назар, экстерриториал тамойил асосида инсталган Давлат хизматлари марказига кечяю кундуз мурожаат қилиши мумкин.

Олдинги ўқув йиллари битирувчилари май ойидан июнь ойининг ярмигача ҳужжат топшириши мумкин.

Жорий ўқув йили битирувчилари эса июнь ойининг иккинчи ярмидан июль

Мактабгача таълим муассасаларининг қанчаси хусусий?

Айни пайтда республика миқёсида 7 минг 104 та мактабгача таълим муассасаси фаолият юритса, уларнинг давлат секторига тегишлиси 5 минг 667 тани ташкил этади. 5 минг 604 таси Мактабгача таълим вазирлиги, 63 таси эса бошқа вазирлик ва идоралар тасарруфидagi муассасалар ҳисобланади.

Сўнгги йилларда нодавлат мактабгача таълим муассасаларининг сони ҳам сезиларли ошиб, ҳозирда улар 1 минг 437 тани ташкил этмоқда. Шундан 652 таси хусусий, 206 таси давлат-хусусий шерикчилиги асосидаги ҳамда 579 та оилавий мактабгача таълим муассасаларидир. Мактабгача таълим вазирлиги ташкил этилгандан буён мактабгача таълим муассасалари сони 5 минг 211 тадан 7 минг 104 тага, болаларни қамраб олиш даражаси 27,7 фоиздан 37,7 фоизга ошганини алоҳида таъкидлаш керак.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасида Мактабгача таълим вазирлигининг 3-7 ёшдаги болаларни мактабгача таълим муассасаларига қамраб олиш масалаларига бағишланган ахборот-тала ўқориди рақамлар келтирилди.

Мактабгача таълим вазирлиги Шин Агреспинининг маълум қилишича, Президентимизнинг 2018 йил 2 июлдаги «2018 йилда мактабгача таълим муассасаларини қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш

манзилли дастури тўғрисида»ги қарори асосида 41 та мактабгача таълим муассасасини қуриш, 303 тасини реконструкция қилиш, 31 тасини мукамал таъмирлаш (жами 375 та) белгиланган. 2019 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, 268 та объект фойдаланишга топширилган.

Шунингдек, давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 19 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2019 йилга мўлжалланган Инвестиция дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан, жорий йилда 447 та, хусусан, 5 та янги мактабгача таълим муассасаси қуриш, 442 та мактабгача таълим муассасасини қайта таъмирлаш ишлари режалаштирилган. Мазкур ишларга 1 654 миллиард сўм маблағ ажратилиб, айни пайтда қурилиш ишлари бошланган.

Қўмита энитирувчи депутатлар томонидан соҳада амалга оширилаётган ишларни янада жаддалаштириш, таълим сифатини ошириш бўйича тақлиф ва тавсиялар билдирилди.

✓ Маслаҳат бепул

Хуқуқий маслаҳат беришга мўлжалланган www.advice.uz портали расман иш бошлади. Энг муҳими, портал орқали маслаҳат олиш текин!

Порталдан меҳнат, оила, ижтимоий ҳимоя, солиқ, уй-жой, соғлиқни сақлаш, транспорт ва бошқа соҳалардаги қонунчилик ҳақида маълумот олиш мумкин. Маълумотлар билан ўзбек ва рус тилларида, порталнинг «Чет элликларга эслатма» бўлими билан эса араб, хитой, рус, инглиз, француз, испан тилларида танишиш мумкин. Махсус он-

лайн-маслаҳатчи хизмати орқали эса хуқуқий масалаларга ечим топиш имконияти яратилган. Мазкур ижтимоий лойиҳа ёрдамида хуқуқий масалаларни тезкор ҳал этиш муаммосиз. Адлия вазирлигининг «Хуқуқий ахборот» канали маълум қилишича, тез орада юртимизнинг ҳар бир туман (шаҳар)ида «Advice.uz»нинг маслаҳат бюрolari ўз фаолиятини бошлайди. Мазкур бюрolarда ҳам турли ҳаётий масалалар юзасидан бепул хуқуқий маслаҳат берилади.

Кеча Тошкентда Ўзбекистон — Бирлашган Араб Амирликлари Халқаро меҳнат форуми бошланди.

Саҳифа Lex.uz ҳамда «Huquqiy axborot» канали материаллари асосида тайёрланди.

Марҳумнинг қўлида қолган ҳужжатлар

Самарқанд вилояти ҳоқими Эркинжон Турдимовнинг Каттақўрғон туманида ўтказган сайёр қабулида фуқаролар ўзларини қийнаётган турли муаммолар хусусида мурожаат қилди. Уларнинг орасида мол-мулкка эгаллик қилиш тўғрисидаги масала мутасаддиларни ўйлантириб қўгани бор гап.

Тумanning «Мундиён» маҳалласида яшовчи Собир Қосимовнинг айтишича, у 1997 йил 14 август куни Ўзбекистон Республикаси Кўчмас мулк биржасининг

Самарқанд филиали томонидан ўтказилган биржа савдоси орқали сотилган мулкнинг тасдиқловчи 60-сон гувоҳномаси билан Каттақўрғон туман Агропромэ-нергия корхонасига тегишли бино ва иншоотларини сотиб олган. Шундан сўнг туман ҳоқимининг 1997 йил 29 декабрдаги 565/12-Қ-сон қарори билан С.Қосимовга ушбу бино ва иншоотлар хуусийлаштириб берилди ҳамда эгаллаб турган 0,44 га ер майдони фойдаланишга бириктирилади. Аммо мазкур жараёнда қайта расмийлаштирилган ҳужжатлар Агропромэнергия корхонасининг ўша пайтдаги раҳбари Феруз Қосимовда сақланади. Бу одам С.Қосимовнинг жияни эди. Орадан вақт ўтиб С.Қосимов жиянидан бери неча бор ўша ҳужжатларни беришини сўрайди. Жиян эса қайта расмийлаштирилган ҳужжатларга қанчон эҳтиёж туғилса, шунда амакисига беришини айтади. Шундан сўнг у жиянидан ҳужжатларни бошқа сўрамайди.

Шу зайдда йиллар ўтди. Бахтга қарши Ф.Қосимов 2015 йилда вафот этди. Унга тегишли ҳужжатлар эса унинг турмуш ўртоғи Ойдинисо Расуловада қолади. Жиянининг вафотидан маълум

вақт ўтиб, С.Қосимов марҳумнинг бева-сидан ўша ҳужжатларни беришни илти-мос қилади. Бироқ келини ҳужжатларни тақдим этишдан бош тортади.

2018 йилда С.Қосимов сотиб олган бинога тегишли очиқ ер майдони туман ҳоқимлиги балансига ўтганини эшитиб қолади. У мазкур ҳолатга оидинлик ки-ритиш мақсадида идорама-идора юриб, қутилмаган маълумотга дуч келади. Фуқаролик ишлари бўйича Каттақўрғон ту-манлараро судининг 2010 йил 20 май ку-ни қарорига мувофиқ, Агропромэнерго корхонасига тегишли бино ўзининг 2007 йил 1 декабрдаги тилхати асосида 500 минг сўмга жияни Қосимов Феруз Гофу-ровичга сотилган...

Марҳум жиян амакисининг номидан сохта тилхат ёзиб, судга даъво ариза ки-ритган. Ф.Қосимов ноқонуний ҳатти-ҳа-ракатини лавом эттириб, судда Собир Қосимовнинг иштирокини таъминла-маслик мақсадида «Мундиён» маҳалла фуқаролар йиғини томонидан 2010 йил 13 январь куни берилган 81-сон сохта маълумотномани ҳам судга тақдим эт-ди. Ўша пайтдаги маҳалла раиси Абди-рашид Абдивоитов ҳамда котиби Воҳид Оқилловларнинг фақатгина имзоси билан тасдиқланган мазкур маълумотномада Собир Қосимовнинг 2008 йилдан Россия давлатига ишлашга кетгани қайд этилган.

Ваҳоланки, Собир Қосимов жияни-га ерни сотмаган ва тилхат ҳам ёзиб бер-маган. Маҳалланинг собиқ раиси Абди-рашид Абдивоитов эса Ф.Қосимовга ҳеч қанақа маълумот ёзиб бермаган. Шу би-лан бирга, ҳамқишлоғи С.Қосимовнинг ўша даврда Россияга кетмаганини фуқароларнинг узоқ муддатга хорижга чиқи-ши ва келгани тўғрисидаги дафтариди ҳам қайд этилмаганини тасдиқлади.

Ҳолатни таҳлил қилиш жараёнида

бир қанча ўринли саволлар пайдо бўла-ди. 1997 йилда Агропромэнергия кор-хонасига тегишли бино ва иншоотлар-ни сотиб олган Собир Қосимов номига расмийлаштирилган ҳужжатлар қандай қилиб Феруз Қосимовнинг қўлига тушиб қолди? Аризада қайд этилишича, С.Қо-симов жиянидан ҳужжатларни бир-ик-ки сўраган-у, шундан кейин қайтиб унга мурожаат қилмаган. Агар истаганида ўша пайтнинг ўзидаёқ суд-ҳуқуқ идораларига мурожаат қилишни мумкин эди-ку?

Яна бир қизиқ томони шундаки, Фуқаролик ишлари бўйича Каттақўрғон ту-манлараро суди Ф.Қосимов тақдим этган ҳужжатларнинг нечоғлик ҳаққоний экан-ини текширмаган. Афсуски, қонун ҳи-моҷисси бўлган судьялар ҳолатни атроф-лича ўрганиб, сўнг қарор қабул қилмаган. Қолаверса, С.Қосимовнинг Россия давла-тига кетгани тўғрисидаги сохта маълумот-номада маҳалла фуқаролар йиғинининг муҳри бор-йўқлигига эътибор қаратмаган. Мол-мулкка даъвогар Ф.Қосимов бундай сохта ҳужжатларни қалаштириб турганда жавобгар С.Қосимовнинг оиласи, бирор ишончли кишидан судга вакил қа-нашишини таъминлаш наҳотки мумкин эмас эди? Хуллас, саволлар бисёр. Аммо уларга жавоб топиш мушкул.

Каттақўрғон туман адлия бўлими бо-шлиғи Ўткир Ҳақимовнинг маълум қили-шича, вилоят ҳоқими томонидан ўтка-зилган сайёр қабулдаги мазкур мурожаат баъзафсил ўрганиб чиқилди. Айни пайтда тўпланган ҳужжатлар мажмуидан келиб чиқиб, суд қарори бўйича ўтказиб юбо-рилган муддатни узрли, деб топиш ҳамда янги очилган ҳолат асосида С.Қосимов-нинг манфаатларини қўзлаб ариза кири-тилган.

Манфаатлари туман адлия бўлими то-монидан ҳимояга олинган С.Қосимов-нинг мурожаати қандай ҳал этилади, бу албатта, суд идораларининг адолатли қа-рорига боғлиқ.

Шухрат ҚАРШИЕВ,
«Жамият» мухбири

Шу зайдда
йиллар
ўтди.

Кимнинг ҳақини еяпмиз?!

Дам олиш куни қўш-ним келин туширди. Тўй ихчамгина, чиройли ўтди. Ҳамма хурсанд, ай-ниқса, икки ёшнинг қувон-чи чексиз. Эрталаб ишга чиқиб кетаётсам, қўшни-лар чақириб қолишди.

— Юринг, қовурдоққа чиқамиз.

— Қиз узатиб чарчамаб-дими, она бечора, эрталаб қовурдоқ жўнатган бўлса?

— Узоқ-яқин меҳмонлар кетадиган бўлса, қовур-доқни бугун бериб қўя қо-лишгандир-да...

Ишга кечикмайин деб, улар билан хайрлашиб, йўлга чиқдим. Хаёлим эса қовурдоқда. Кимга керак бу даҳмаза? Шундай де-дим, бу урфнинг келиб чиқиши ҳақида ўйлаб қол-дим.

онаси янгалардан бир коса қовурдоқ бериб юборган. Қудалар овқатни келинчакнинг хос хонасига киритган. Бу турли худудларда турлича номланади. Қиз оши, тугма ош, қовурдоқ... Уму-ман, қандай номланмасин, келинчак ўз уйини, онаси-ни илк кунданок соғина бо-шлайди. Шунда унга онаси пиширган егулик келтирил-ган. Сўнгра барча урф-олат-ларимиз қатори бу удум ҳам каттариб, қизимиз алоҳида овқат еб ўтирса, уят бўлар мазмунида қудаларга ҳам етулик бериб юборилган. Кейинчалик эса тоғора ёни-га тоғора қўшилиб, каттаги-на зиёфат келтириладиган бўлган.

Яқинда қиз узатган қариндошимиз бир тоғора қовурдоқ учун олти юз минг сўм сарфлаганини айтди. Унинг ёнида борадиган ово-ра-тоғораларни ҳисобласак, бир кишининг бир ойлик маошига тенг маблағ сарф бўлади. Ўзи қиз тараф-га ҳамма томонини тўкис олдирадиган қудалар энди қовурдоқ кутиб ўтириш-са. Бир ойлик маош қуда томонининг қў-ни-қўшни, қариндош-уруғи билан бир тўйишига кетиб турса... Агар шу куни келин салом бўладиган бўлса, келин-чакнинг қўлидан чой ичиб кетилаве-

рилса ҳам бўлади-ку. Ёки қувёв томон меҳмонларини ўзлари бир қошиқ овқат билан кузатса нима қилади? Урф-одат шунақа... Ўзимизга ўзимиз ўйлаб топ-ган баҳона бу. Урф-одат, расм-русм

детан ниқобнинг ортига қанчалар ман-тиқсиз удумларни ашириб юборганмиз. Биз аёллар ўйлаб чиққан бундай беъма-ни одатларга маблағ топади деб эркаклар оввораи сарсон.

Айниқса, фарзандли бўлган келин-чакка олиб бориладиган қовурдоқ ҳеч бир мантиққа тўғри келмайди. Янги туққан аёл учун онаси келтирадиган

Мулоҳаза

таомга камиди ўттиз-қирқ аёл шерик. «Қовурдоғини суратга тушир, қанақа безатишибди?» «Қочиб туринг, тоғора билан селфига тушволай!» «Тоғоралар-ни видеога туширишин, кейин меҳ-монларга тортамыз»...

Яқинда бир оилада ака-ука кетма-кет фарзандли бўлиб, бир кунда қовурдоқ келди. «Ҳакамлар ҳайъати» да-стурхонга келган таомларни бир қошиқ теккизиб қайтариб чиқар-ишяпти. «Қайси томон чиройли безатибди? Бунисининг қовурдоғи чиройли безатилгани билан уни-синики мазали чиқибди...» Шу даврдан уйга қайтар эканман, ўзимга ўзим уят дедим. Кимнинг ҳақини еб қайтатман. Чиллали келинчакнингми?..

Биз ҳар бир ишда ёши улуглар маслаҳатига таянамиз. Уларнинг дуоларини олиб иш бошлаймиз. Мана, мамлакатимизда тўйлар мавзуси кун тартибига чиқиб, анча ишлар қилинди. Бу масалаларда қи-линадиган юмушлар ҳали ҳам та-лайгина. Маҳаллаларда, қишлоқ ва овулларда, кўп қаватли уйларида

ҳожи оналар, қайвонилар қўриниши-дан мана шунақа кичик, лектин даҳма-заси катта удумларнинг ҳам ихчамла-шишига бош-қош бўлиши, ёшларга оиланинг муқаддаслиги, фарзанд тар-бияси масъулияти ҳақида насихатлар қилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Манзура ШАМС

Авваллари, келин янги уйга мослаш-ғунича тортиноч, чимхўр бўлади, деб

Ўзбекистонда 1 майдан бошлаб 8 та маҳаллий йўналишда мунтазам автобус қатновлари йўлга қўйилди.

Бугунги кун-да фуқаролар йиғинлари ходимлари Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 3 октябрдаги «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан бериладиган тасдиқловчи хужжатлар турларини тубдан қисқартириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори асосида маҳалла идорасидан ҳар қандай турдаги маълумотномалар бериш тақиқланган, деб тушунмоқда.

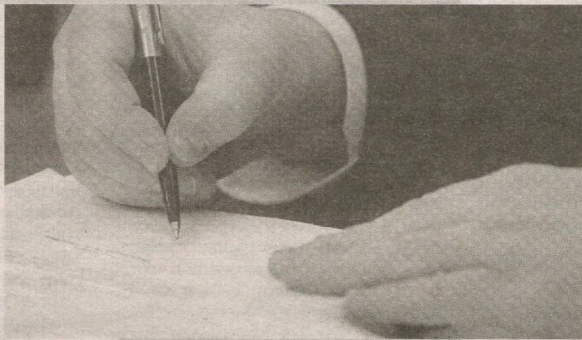
Шу боис айрим маҳалла идоралари ходимларининг қонунчилик нормаларини тўғри қўллаш оқибати ва ўз мансаб вазифаларига совуққонлик билан ёндашаётгани фуқароларнинг асосиз овозгарчилигига сабаб бўлмоқда.

Жумладан, Чилонзор туман Адлия бўлимига фуқаролар томонидан айнан «дафн пули» олиш учун туман пенсия жамғармаси томонидан маълумотнома талаб қилиниши борасида бир неча муражаатлар келиб тушмоқда. Лекин

Маҳалла ходимлари маълумотноманинг фарқига бормаяпти

юқоридagi қарорда бу каби маълумотномани маҳалла органлари томонидан (тасдиқлаб) берилишига ҳеч қандай тақиқ мавжуд эмас.

Конунчиликка мувофиқ, дафн маросимини ўтказган шахсни аниқлаш ва бу билан боғлиқ низоли вазиятлар келиб чиқмаслиги учун қўшнилар иштирокида тузилган далолатнома маҳалла маъмурияти томонидан тасдиқлаб берилиши керак. Зеро, «Дафн этишга нафақа тайинлаш ва тўлаш

тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги Вазирлар Маҳкамаси қарорининг 7-бандида ҳам «дафн этиш мажбуриятини зиммасига олган шахс нафақа пули олиш ҳуқуқига эга бўлиши, бу ўзини ўзи бошқариш

органларидан олинган маълумотлар асосида белгиланиши кўрсатиб ўтилган.

Бироқ маҳалла органлари дафн пули олиш учун асос бўладиган маълумотларни муайян қолишга солинган маълумотномалар шаклида тушуниши ва тарғиб қилиши айтиб ўтганимиздек, қатор муаммоларнинг юзага келишига сабаб бўлмоқда.

Шунга асосан келгусида ҳар бир маҳалла идораси пенсия бўлими томонидан талаб қилинаётган дафнни ўтказганлик ҳақидаги маълумотни тақдим этаётганда айнан юқоридagi кўрсатилган жиҳатларга эътибор қаратса, мақсадга мувофиқ

бўлар эди.

Ҳолат юзасидан тўғри йўналиш бериш, бу каби ҳолатларга йўл қўймаслик ва қонунчилик нормаларини бир хилда тушунтириш мақсадида тумандаги маҳаллаларда тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Ж.МАХСУДОВ,
 Чилонзор туман адлия бўлими бошлиғи,
С.РАҲМОНОВ,
 бош маслаҳатчи

Ҳасад қилмайдиган кишилар узоқ умр кўради

Николай Амосов машҳур жарроҳ, юракшунос олим эди. У бутун илмий фаолиятини юрак «сир»ларини ўрганишга бағишлаган. Овозаси оламни тутган бу ғаройиб инсон бундан бир неча йиллар муқаддам хориж журналларидан бирига интервью беради ва бу суҳбат шов-шувга айланади. Унда олим инсон умри учун ўта муҳим нарсалар ҳақида мулоҳаза билдирган.

Ўқиймиз:

«Қарлик дегани нима? Аввало, бу ирсий ҳужайраларда белгилаб қўйилган табиий бир ҳолатдир. Ҳар қандай тирик вужудда ҳам дастлабки ўсиш ва ривожланиш, кўпайиш жараёнлари кечади. Кўпайиш дастури ниҳоясига етгач (асосан қирқ ёшга қадар), инсон энди табиат учун, ўз биологик турини давом эттириш учун ортиқ керак бўлмай қолади. Шундан сўнг қариш жараёни ўз йўли билан тезроқ ёки секинроқ кечаверади, бу энди одамнинг ўзига ато қилинган энергия қай тариқа сарфланишига боғлиқ.

Ҳайрон бўлманг, бизнинг ҳар биримизга ўлчаб берилган энергия захираси бор! Шу захиранинг сарф қилиб бўлдингизми тамам, бу дунё билан хайрлаша-

веринг! Бу фарз соф назарий мазмунга эга, агар ҳар қандай жонзот тугилган кундан бошлаб шу энергияни иқтисод қилса, умри ўртача 30-40 фоиз узаяди.

Қарилкнинг иккинчи сабаби жигарда, буйракда, мия ва бошқа аъзоларда турмуш муаммолари туфайли турли хил асоратлар тўпланиб қолишидир. Бунда ташқи, муҳит, бемаъни ҳаёт тарзи ҳам таъсирини ўтказди. Ва шу тариқа одам аста-секин сафдан чиқиб қола бошлайди... Ниҳоят, жисмоний залвор камаяди, машқий кўникмаларнинг бузилиши кучаяди. Бу қарилкнинг учинчи сабаби. Мен айни шу ҳолат билан курашмоққа қарор қилдим.

Бунинг учун ҳар кунни эрталаб уч километр масофага югурар эдим. Гимнастик машқларга келсак, ҳар бир машқдаги ҳаракатлар сони тўрт баравар оширилди. Ҳозир мен тўрт минг ҳаракат бажараман, шундан уч мингтагани гантел билан адо этаман. Гантелларнинг иккитаси беш килограммдан, биттаси ўн килограммдан иборат. Мунтазам равишда тош кўтариш машқлари билан ҳам шуғулланаман. Умумий ҳисоб билан айтганда, кунига уч-тўрт соат тош кўтариш машқлари билан банд бўламан. Қария одамга бундан бошқа қандай иш ҳам бўлсин? Баландтарбиядан сўнг, албатта, совуқ ваннага тушиб ювинаман. Йлгарилари бундан кўрқардим. Қарангки, қарилк туйғуси йўқ бўлди, нафас олгандаги ҳансираб энтиқишлар ҳам барҳам топди. Яна аввалгидек бир оёқда туришга ўргандим. Бўлмаса, шиммининг ўтирмасдан кия олмас эдим. Хотира, эслаш қобилиятига келсак, у мен ўйлагандек яхшилангани йўқ. Лекин қон айланиш кучайди, буни ҳар ярим йилда текширтириб тураман.

«Бемухлат тажрибала-рим» давом этган шу икки йил мобайнида касалга чалинмадим. Сўнгги йилларда пайдо бўлган стенокардия белгилари ғойиб бўлди. Ҳаттоки эски «душманим» — умуртқа поғонаси ҳам безовта қилмай турибди. Хуллас, ўзимни бутунлай соғлом сезмоқдаман. Энг муҳим ўзгариш шундан иборатки, вужудимда жисмоний бардамлик туйғусини ҳис қилиб турибман.

Табиийки, ҳаддан ташқари куч-қувват талаб қиладиган бундай машқларни бажариш учун қай тарих оқватланиш керак, деган савол тугилади. Кексаликнинг яна бир чатоқ томони шундаки, организмдаги синтез суръати суусайиб, парчаланиш суръати ўзгаришсиз қолади. Бинобарин, кекса одам зарур миқдордаги оқсилнинг парчаланишига эришмоқ учун ёш одамга нисбатан кўпроқ жисмоний ҳаракат билан банд бўлмоғи лозим. Шунинг учун мен оқватланиш режимини вазимини қатъий назорат қилиб бориш асосида ташкил этганман. Тамадди қиладиган емаларим ҳам оддий. Асосийси, оқватнинг калорияси кам бўлиб, мева-сабзавотлар кўпроқ бўлиши керак. Чунки уларда витамин, микроэлементлар, яъни организм нима билан тирик бўлса, шу нарсаларнинг барчаси мавжуд. Мен кунига тахминан 300 грамм

Ибрат

хом сабзавот маҳсулотлари ва 100-200 грамм олма тановул қиламан. Нонни иштаҳа билан ейман. Нонуштага ярим литрли кружкада сутли қаҳва ёки какао ичаман. Сарёғ, сметага истеъмол қилмайман. Сабзавотларга ўсимлик мойини хотиним жуда кам миқдорда солади. Гўшдан ҳам ўзимни тияман. Эрталаб бир дона котлет, кечқурун бир паррак қолбаса менга кифоя.

Бундан ташқари, умрининг узун-қисқалиги инсоннинг феъл-атворида ҳам боғлиқ. Бировга ҳасад қилмайдиган кишилар ҳаммадан узоқ умр кўради. Ён-атрофидагиларга хушмуомалада бўладиган оққўнгил одамларнинг ҳам умри дароз бўлади.

Эшитишимга қараганда, ҳамкасбим микрохирург Святослав Фёдоров ўз умрини программалаштириб чиққан эмиш, ҳатто, кун қон ботишини вақт-соатига олдиндан аниқ билар эмиш. Агар менинг юрагим хаста бўлмаганида ва стимуляторга суяниб яшамаганимда эди, озми-кўлими, ишонч билан 90 ёшгача яшайман деб айта олган бўлар эдим. Ҳозир эса... Ҳозир менинг тажрибам истанган лаҳзада поёнига етиши мумкин... Боз устига, энди ҳаёт ҳам мен учун аввалги жозибасини йўқотди. Табиий эҳтиёжлар кескин камайди, ижтимоий манфаатлар барҳам топди, чунки менинг жамиятдаги макъами тубдан ўзгарди, севикли касбимга яроқсиз бўлиб қолдим. Шухратпарастлик мени ортиқ безовта қилмай қўйди.

Баъзан ўйга толиб қоламан: наҳот, ҳаёт атамидиш бу буюк кудрат, буюк укубатнинг ниҳояси фақат шу бўлса? Очиқ эътироф этолмайман, аммо кўнглимнинг туб-тубида бир илнж миллиллаб туради: балки туйқусдан Худонинг жамоли намоён бўлиб қолар?! Инсон тафаккурининг ўзига хос жиҳати ҳам шунда. Бундан нарида ҳеч нарс яўқлигини билли тураман, аммо барибир ҳаёл...

М.ЎРОҚОВ тайёрлади.

КИСҚА САТРЛАРДА УҚИҒИ!

Тошкент — Андижон пуллик автомобиль йўли қурилади. Тендер ғолиби 2020 йил декабрда эълон қилиниб, йўл қурилиши 2021 йил август ойида бошланади.

Бир йўл — бир мақсад

Хитой халқаро савдо ва инвестиция алоқаларини мустаҳкамлаш, мамлакатнинг иқтисодий бошқарув тажрибасини такомиллаштириш борасида янги-янги лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этиб келмоқда. «Бир макон, бир йўл» бунинг энг ёрқин мисолидир.

Куруқлик ва денгиз йўлларини ривожлантириш, ўзaro боғлаш орқали иқтисодий ривожланишга кенг йўл очиб ушбу лойиҳанинг асосий мақсади саналади. Шу аснода турли мамлакатларнинг миллий тараққиётини янада юксалтириш, транспорт инфратузилмасини бирлаштириш, маланий алоқаларни, тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш кўзда тутилган. Бошқача айтганда, бу Қадимий ипак йўли руҳиятини қайта тиклашга қаратилган халқаро ташаббус демакдир.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, Хитойнинг «Бир макон, бир йўл» лойиҳаси Туркиянинг «Ўрта коридор» лойиҳасига мазмунан яқин. Ҳар икки лойиҳа асосида Буюк ипак йўлини қайта тиклаш режалаштирилмоқда.

Тарихдан маълумки, қадимги Буюк ипак йўли эрамыздан аввалги II асра пайдо бўлган. Бу йўл Хитойдан бошланиб, Марказий Осиё мамлакатлари, Ҳиндистон, Эрон, Греция, Кавказ давлатлари орқали Европача борган. Янги транспорт йўлига эса Осиё, Европа, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларини ўзaro боғлайди. Унинг куруқликдаги қисмида учта темир йўл йўлига барпо этилади. Шимолий йўлак Россия худудидан ўтади. Марказий ҳамда жанубий йўлакни Марказий ва Ўрта Осиё мамлакатлари худудидан ўтказиш назарда тутилган. Ушбу йўл сайёрамиз аҳолисининг ярмидан кўпроги — 4,4 миллиард киши ис-

тикомат қиладиган мамлакатларни қамраб олади.

Айни пайтда «Бир макон, бир йўл» Осиё, Европа ва Африкадаги 65 мамлакатни бирлаштиргани унинг халқаро майдонда ягона мақсад ва умумий манфаат йўлида нечоғлик муҳим аҳамиятга эга эканидан далолатдир.

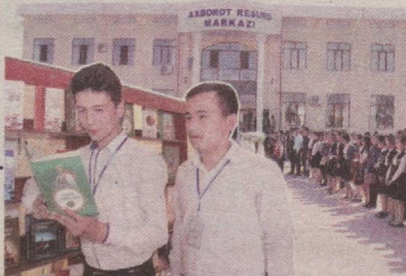
Хусусан, Ўзбекистон ушбу ташаббусни тулик қўлаб-қувватлаб, унинг кенг қўламда рўёбга чиқарилишига хайрихоҳ бўлиб келмоқда. Жумладан, ушбу лойиҳанинг транспорт, савдо инвестиция, энергетика ва юқори технологиялар соҳаларидаги ҳамкорлик ривожига алоҳида эътибор қаратиб келаётди. Ҳамкорлик доирасида Марказий Осиёни Хитой ва Россия орқали Жанубий, Жануби-Шарқий Осиё ва Европа мамлакатлари бозорлари билан боғлайдиган транспорт-логистика йўналишларини очиб бўйича дастурларни ишлаб чиқишда фаол иштирок этмоқда.

Яқинда бўлиб ўтган «Бир макон, бир йўл» иккинчи халқаро форуми ҳам давлатларaro ҳамкорлик алоқалари кенгайтиши, масофалар яқинлаштириши, минтақалар тараққий этиши борасидаги ишонч ва интилишларни янада қатъийлаштирди.

Шаҳло АБДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университетининг биринчи курс талабаси

Президент ваъда қилган кутубхона

Президентимизнинг 2018 йил 18 мартдаги вилоятимизга ташрифи Самарқанднинг эртаси бугунгидан-да фаровон, янада файзли бўлишига катта оруз-умид берганди. Биз уларнинг ушатишига ишонгандик ва буни узоқ кутмадик ҳам.

Ташриф чоғида давлатимиз раҳбари туманимиз фаоллари билан учрашувда худуднинг ижтимоий, маънавий ҳаётидаги ютуқлар қаторида камчиликлар, ечимини кутаётган масалаларга жиддий эътибор қаратган эди. Хусусан, туман ёшлари учун кутубхона зарурлиги хусусида сўз кетганда юртбошимиз янги ва замонавий Ахборот ресурс маркази ташкил этиб беришга ваъда берган эди. Шунга мувофиқ, қурилиш ишлари бошланди, кўз ўнгимизда илм сар-

чашмаларини бағрига жо этган кўркам бино қад ростлай бошлади. Биз кутган фурсат келди: 1 май — «Фавворалар сайли» кўтаринки нишонланаётган бир пайтда ушбу иншоот фойдаланишга топширилди. Бу маскан Ургант ёшларининг ўқиш, изланиш йўлида замонавий шарт-шароит, катта имкониятларга эга эканининг ёрқин далили бўла олади.

Дилноза АҲРОРОВА,
Ургант тумани

Энг яхши иншо эди бу!

Мақтабда ўқиб юрган кезларимда партадошим — Нилуфар исми дугонам бор эди. У билан жуда аҳил эдик. Ҳамма бизга ҳавас қиларди.

Бир куни деворий газетадаги эълонга кўзимиз тушди. У ерда шундай ёзилган эди: «Энг яхши иншо» кўрик-танлови бўлиб ўтади. Голиб ўқувчиларга совғалар топширилади.

Нилуфар кўлимсираганча, ҳаёлига совғалар келди шеклиди «вой, дугонажон қандай совға бераркан а? Мен ёзишни унча билмайман, кел, сен менга ёзиб бер, илтимос» деди. Мен эса рад жавобини бердим. Ахир, бу танловда ўзим ҳам қатнашмоқчи эдим-да! «Йўқ Нилу, ўзинг ёз, ўз меҳнатинг билан ижод қилсанг, роҳатини ҳам, самарасини ҳам ўзинг кўрасан. Бировнинг меҳнатига келган совғадан роҳатланиб бўлармиди», дегандим бирдан юзини буриб, «майли ёзмасанг-ёзма, ўзинг биласан», дея мендан хафа бўлди. Нилу билан йўлимиз бир эди, уйга бирга қайтардик. Йўл-йўлакай менга нисбатан муносабати ўзгариб қолганини сездим.

Мен қандай мавзуда иншо ёзишни ўйлаб, кутубхонага йўл олдим. У ерда китоблар кўп, кўзни қамаштирарди. Ўтқир Хошимовнинг «Дунёнинг ишлари» асари мени ўзига ром этди. Уйга бориб, китобни ўқиб чиқдим. Тугатгунча кўнглимдан ўтган ҳисларни ўзим билалман. Қаттиқ таъбирландим ва «Онам айтган эртақлар» деб номланган иншонни ёзишга киришдим...

Оралдан иккинчи кун ўтди. Эрталаб ўқишга шоша-пиша йўл олдим.

Биринчи соат дарсимиз жисмоний тарбия эди. Спорт залига чиқиб кетдик. Хонада ҳеч ким қолмаган эди. Танаффус бўлиши билан бугун иншо топшириладиган кунлиги ёдимга тушди ва синфга бориб, сумкамга қарасам, не кўз билан кўрайки, иншо дафтарим гоийб бўлган. Таажжубландим, қаёққа кетди экан? Ёки уйда қолдирдимми? Она тили устозимнинг олдига бориб ёзган иншоним уйда қолганини айтдим. Устозим «эҳ, аттанг, бу танловда сен ютасан деб ўйлаган эдим. Ҳа, майли, бўлмаса, кейинги беллашувларда қатнашарсан» деди. Мен ўз-ўзимдан хафа бўлиб, хонага қайтдим. Наҳотки, шунча меҳнатимни кўкка совердим. Уйимиз ҳам узоқ, бориб-келишининг имкони йўқ. «Текширишга анча вақт кетди, шунинг учун эртага олиб келсам ҳам бўлар» деган фикрда дарс тугаши билан уйга юрдим. Иншо йўқ...

...Мақтабга боришга ҳеч оғим тортмасди. Ахир, бугун гоийблар тақдирланадиган кун... Хонада ўтирсам, дугонам Нилу ўзида йўқ хурсанд. Менга «дугонажон, иншо ёзингми, қандай чиқди» деб кулимсиралди. Мен маънос тортганча, «йўқ» деб жавоб бердим. — Вой, афеус, бўлмаса бу беллашувда биринчи ўрин меники экан-да?

Мен унга ҳеч нарса деёлмадим. Бироздан сўнг устоз кириб келди.

— Ҳўш, ҳурматли ўқувчилар, гоийбларни тақдирлайдиган кун ҳам келди. Синфимизда бир ўқувчи шундай чиройли, мазмунли иншо ёзибдики, тўғриси, ўзим ҳам лолман. Нилуфар кўзи чақнаб, «қозир мени исимини ўқийди», деб шивирлар эди.

Устоз мактос ёрлигини очиб: «Энг яхши иншо» — «Онам айтган эртақлар» деди. Мени тоқ ургандай бўлди. Устозга йиғлаб юборгудай қарардим. Устоз эса бир Нилуфарга, бир менга анча вақт термулиб турди.

Иккимизни ҳам ёнига чақирди. Ва «Онам айтган эртақлар» мавзусидаги иншоси билан биринчи ўринни қўлга киритган ўқувчи», дея менинг исм-фамилиямни айтди. Нилуфар эса жаҳл қилиб хонадан чиқиб кетди. Устоз менга секингина «Дунёнинг ишлари»ни ўқиб юрганингни кўрувдим», деб қўйди...

Гулҳаё ҲУСАНОВА,
Фаргона вилояти
Учқўприк тумани

Б-ҲАВО	
3 май	+23°C
4 май	+26°C
5 май	+28°C
6 май	+30°C
7 май	+31°C
8 май	+32°C
9 май	+31°C

ob-havo.uz сайтидан олинган.

ЖАМИЯТ

МУАССИСЛАР:

- Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти.
- Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.
- Ўзбекистон Нодавлат нотихорат ташкилотлари миллий ассоциацияси.
- Ўзбекистон Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўлаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди.
- Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.
- «Маҳалла» хайрия жамоат фонди.
- Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси.
- Ўзбекистон экологик ҳаракати.
- Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси.
- «Фуқаролик жамияти — Гражданское общество — Civil society» журнали.

Бош муҳаррир
Мақсуд ЖОНИХОНОВ

Таҳрир хайъати:
Рустам Комилов
Рустам Қосимов
Саид-Абдулазиз Юсупов
Борий Алихонов
Акмал Саидов
Шавкат Жавлонов
Руфат Нейматов
Феруза Мирзақомилова

Газета таҳририятнинг компьютер бўлимида саҳифаланди.
«Шарқ» нашриёт-мағбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди.
Манзил: Буюк Турон кўчаси 41.
Буюртма рақами Г-514 Адади: 2004.
Жума куни чиқади.
Қозғ бичими А-3, ҳажми 2 босма табоқ. Баҳоси келишилган нарҳда.
Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигидан 2006 йил 0010-рақам билан рўйхатда олинган.

ISSN 2010-7722

Навбатчи: Бахринисо Мадумарова

Дизайнер: Бегали Эшонқулов

100000, Тошкент шаҳри Матбуотчилар кўчаси 32.
Маълумот учун телефонлар:
(71) 233-72-77, 236-10-87, 233-91-55
Реклама ва эълонлар учун:
Электрон почта: jamiyat@mail.uz
Газета индекси — 131
«ЖАМИЯТ»дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
ЎЗА якуни:
Топширилган вақти: 20.15
1 2 3 4 6

Бойсун туманида янги газ-кимё комплекси барпо этилади.